

den nuværende Tid paa Grund af den betydelige Forøgelse af Folkemængden i Købstæderne, medens Folkemængden paa Landet langt fra er stegen i samme Grad. I 1866 var der 1052 Sogneraadskredse her i Landet, og som Følge heraf fik Købstæderne 526 Valgmænd. For Tiden er der 1082 Sogneraadskredse her i Landet, hvoraf Følgen er bleven, at Købstæderne have faaet 542 Valgmænd. Men paa samme Tid er Folkemængden i Købstæderne stegen med 150 pCt., medens Folkemængden paa Landet kun er stegen omtrent 16 pCt. Der er efter min Mening en stor Uretfærdighed i dette Forhold. Nu sagde det ærede 1ste Medlem for 7de Kreds (Madsen-Mygdal), at der ikke var nogen Grund til at komme ind paa større Forandringer i Valgloven. Jeg kan ikke se, hvorfor man overhovedet vil begynde at reformere stykkevis i denne Sag. Der er forelagt et Lovforslag om den kommunale Valgret, som jeg for øvrigt ikke har haft Lejlighed til at gøre mig bekendt med, hvorfor kunde der ikke blive Anledning til at gaa videre med Reformerne paa dette Omraade. Imidlertid vil jo Forslaget efter de faldne Udtalelser sandsynligvis komme i Udvalg, og jeg vilde anse det for meget ønskeligt, at dette Udvalg gik noget videre end til blot at behandle det foreliggende Forslag, saaledes at man, naar der skal være Tale om noget saa nyt som Indførelse af Forholdstal her, tog under Overvejelse, om man ikke i den Henseende kunde rette paa forskellige Forhold, særlig det efter min Mening aldeles uretfærdige Forhold mellem Land og By. Jeg vilde ret ønske, at den Udtalelse, den højtærede Finansminister fremkom med i Folketinget, maatte gennemtrænge Regeringen, saaledes at man kunde finde paa en Udvej til, at Købstæderne kunde blive repræsenterede nogenlunde i Forhold til den Betydning, de have.

Indenrigsministeren (*Enevold Sørensen*): Jeg takker det ærede 1ste Medlem for 7de Kreds (Madsen-Mygdal) og det ærede 7de Medlem for 6te Kreds (Hey) for deres Anbefaling af det foreliggende Lovforslag. Jeg takker ogsaa for den delvise Anbefaling, der fremkom fra det ærede 3die Medlem for 3die Kreds (Tolderlund), som nu satte sig, og heller ikke det ærede 4de Medlem for 2den Kreds (P. G. C. Jensen) var jo egentlig Modstander. Virkelig Modstand er kun rejst fra det ærede 5te Medlem for 1ste Kreds (Andersen). Naar jeg har fremsat dette Lov-

forslag, saa er det ud fra den Opfattelse, at det er rettest og i fuld Overensstemmelse med Grundlovens øvrige Bestemmelser angaaende Landstingsvalg, at Valgmandsvalgene foregaa efter Reglerne for Forholdstalsvalg. Selve Landstingsvalget foregaaar jo efter disse Regler, saaledes som foreskrevet i Grundloven; det forekommer mig, at Systemet først bliver fuldstændig gennemført, naar ogsaa Valgmandsvalgene i saa vid Udstrækning, som dette kan ske, foretages efter samme Regler. Man har ved Grundlovens Bestemmelser om Landstingsvalgene søgt en særlig Betyggelse i Forholdstalsvalgmaaden, gennem hvilken man har givet de enkelte Fraktioner, de forskellige Anskuelser en Indflydelse, der er overensstemmende med deres Størrelse og Betydning. Jeg mener derfor, at det er fuldkommen i Grundlovens Aand at gennemføre disse Bestemmelser i videst muligt Omfang. Nu omtalte det ærede 4de Medlem for 2den Kreds (P. G. C. Jensen), at der er andre Valg, hvor Forholdstalsvalgmaaden nu ikke anvendes og ikke er foreslaaet anvendt, og navnlig henviste det ærede Medlem ogsaa til Folketingsvalgene. Men Sagen er jo den, at Grundloven har fastsat, at Folketingsvalgene ere Flertalsvalg, Grundloven har fastsat, at Folketingsvalgene skulle ske i Kredse, der hver for sig vælger en Folketingsmand, altsaa den Kandidat, der opnaar det højeste Stemmetal, er valgt. Derimod har Grundloven fastsat for Landstingsvalgene, at disse foretages efter Forholdstalsvalg. Det Spørgsmaal, der foreligger her, er derfor alene det: har nu Valgloven, til hvilken Grundloven har henvist de nærmere Regler om Valgene til Landstinget, fuldt ud gennemført det i Grundloven foreskrevne Forholdstalsvalg, eller er der ikke et Punkt endnu, hvor der burde indføres Forholdstalsvalg for fuldt ud at efterkomme Grundlovens Krav om denne Valgmaades Anvendelse ved Landstingsvalgene. Landstingsvalgene foretages jo af Valgmænd, valgte paa forskellig Vis. For Landdistrikternes Vedkommende er der i den Henseende intet ved Valgloven at gøre; her kan Valgloven ikke yderligere udvikle Anvendelsen af Forholdstalsvalg. Grundlovens Bestemmelse om, at hver Sogneraadskreds danner en Valgkreds for sig, der vælger en Valgmand, umuliggør, at man her gaar frem paa en anden Maade. Forholdene ere imidlertid ogsaa ved disse Valg væsentlig forskellige fra Byernes Valgmandsvalg. De gennemgaaende smaa Kredse — hver Sogneraadskreds